

udruga za očuvanje kulturne baštine

"MEĐIMURSKA GRUDA"

Dunjkovec

Prva Hrvatska tiskara.

Jedna od prvih tiskara u Hrvatskoj radila je upravo u Nedelišću. Od 1570. do 1586. godine držala ju je plemićka obitelj Zrinski. U to vrijeme Gutenbergovo otkriće tiskanja knjiga s pomoću pomičnih slova, rezultiralo je procvatom tiskarstva i nakladništva. U tom prvom razdoblju pojavljuje se i prva tiskara u sjevernoj Hrvatskoj, i to u Nedelišću, u kojoj su tiskane knjige na hrvatskom jeziku. Na poziv grofa Jurja IV. Zrinskog, koji je bio prihvatio protestantizam, u Nedelišće dolazi putujući tiskar Rudolf Hoffhalter (1570.), iz obližnje Lendave. Rudolf Hoffhalter, austrijski tiskar i grafičar podrijetlom iz Poljske i Švicarske, ostavio je mnogobrojne tragove o svom radu u tiskarstvu. Da je tiskara u Nedelišću zaista postojala, kao nepobitan dokaz imamo tiskanu knjigu iz 1574. godine, a to je „Decretum koteroga je Verbewczy Istvan diachki popiszal“ varaždinskog bilježnika Ivana Pergošića, što je u stvari prijevod latinskog pravnog spisa „Tripartitum opus juris consuetudinarii Regni Hungarie“ mađarskog pravnog pisca i političara Istvána Verböczyja. Tiskara u Nedelišću pripada među najstarije tiskare u Hrvatskoj, (četvrta tiskara) a svakako je prva u kojoj su se tiskale kajkavske knjige, a „Decretum“...“ je najstarija tiskana kajkavska knjiga. Jedini primjerak ove knjige čuva se u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a njezin je pretisak objavljen 2003. godine u izdanju Matice hrvatske Ogranak Čakovec i tiskarskog poduzeća Zrinski iz Čakovca. Postoje neke pretpostavke da su u toj tiskari u Nedelišću tiskane i knjige Mihajla Bučića (Novi zakon, Kerstjanski nauk i Contra praesentiam corporis et sanguinis Christi in sacramento Eucharistiae), ali za takovu tvrdnju nema materijalnih dokaza, postoje samo pretpostavke.

Ta je tiskara iz Nedelišća, 1586. godine premještena u Varaždin, gdje je objavljena „Pastilla“ Antuna Vramca, a godinu dana kasnije tiskara seli u Eberovo (Mađarska).